

76

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

DINU MOROIANU

POLUL INTANGIBIL

★★★

EDITATĂ DE REVISTA
ȘTIINȚĂ și TEHNICĂ

DINU MOROIANU

POLUL INTANGIBIL

* * *

Colecția „Povestiri științifico-fantastice"
76

— POLUL INTANGIBIL —

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Posturile romine de televiziune trimit pe reporterul Andrei Bujor în emisfera australă spre a transmite de la fața locului momente din inaintarea spectaculoasă a unui val de frig. Ion Vilsan, meteorolog, a fost acela care a semnalat și a determinat să se trimită un reporter în această parte a lumii.

In avoracheta ce-l transportă, telereporterul Andrei Bujor cunoaște pe profesorul Saratoga, vinător de animale din taigă, și pe inginerul agronom din Siberia, Igor Savciov. De asemenea mai face cunoștință cu fiica profesorului Saratoga, frumoasa argentiniană Pepitta.

Avoracheta este teleghidată fals și în loc să aterizeze la Montevideo, în America de Sud, nimerește într-un loc straniu: o oază de verdeață înconjurată de un deșert de gheață.

„Guvernatorul" acestei oaze face călătorilor, prin intermediul aghiotantului său, un patagonez, o propunere cel puțin ciudată: să se considere prizonierii săi și să lucreze într-o mină de uraniu.

O parte din călători acceptă, alta, printre care și Andrei Bujor, pornește să înfrunte bariera de gheață și zăpadă, de viscole și ger ce înconjoară, pe distanță de mii de kilometri, oaza de vegetație tropicală. În această aventură, grupa lui Andrei Bujor este gata să-și piardă viața, dar, printr-un gest inexplicabil, „guvernatorul" îl salvează de la moarte.

Apoi mai aflăm că cu ani în urmă un inginer sud-american a inventat o mașină de produs frig, pe care un trust i-a cumpărat-o nu pentru a o pune în practică, ci pentru a împiedica un trust concurent s-o utilizeze.

Inventatorul este atît de decepționat de această manevră încît are un șoc nervos și în nebunia sa se gîndește să distrugă actuala omenire rea și neomenoasă și să „creeze" alta mai bună.

Ce declară paznicul

(Continuare din numărul trecut)

Un medic a reuşit să aducă în simţiri pe cel de-al treilea paznic, cel de la camera de tezaur, care a declarat următoarele la primul interogatoriu sumar:

— Imi făceam serviciul ca de obicei. Pe la ora trei, după ce am întors cheia ceasului de control, am simţit că mă cuprinde frigul. Am început să tremur. Apoi îmi clănţăniră dinţii. N-am mai avut timp *să mă gîndesc prea mult ce se întîmplă cu mine. In cîteva clipe* m-a cuprins o toropeală adincă. M-am intins pe podea şi m-am culcat. Singurul lucru ce mi-l mai amintesc este că în jurul meu se făcuse atit de frig, incit răsuflarea mea se vedea ca un abur gros, care se depunea pe podea sub forma unor steluţe fine. Mie mi-era totuşi cald şi bine...

Medicul a declarat că paznicul a trecut prin fazele morţii prin îngheţ, căreia îi sint caracteristice somnul şi toropeala.

Bănuielile păgubaşului

Preşedintele trustului «Refrigeration», jefuit de colosala sumă de bani, a dat indicii sigure poliţiei. Randolf Gansboroug s-a prezentat imediat la ministrul de Interne, căruia i-a cerut să emită mandat de arestare pe numele inginerului Alvarez y Sevilla, un inventator dement, care — după cum s-a aflat în ultimul moment — a evadat cu cîteva săptămini inainte din ospiciul unde fusese internat pe seama firmei «Refrigeration». Se pare că inventatorul dement, din răzbunare *pentru pierderile unor pretinse drepturi băneşti care le-ar fi avut de* primit de la trust, a pus la cale jefuirea băncii. El a decis să ia singur ceea ce nu i s-a dat de bunăvoie. In felul acesta se şi explică de ce a fost golit dintre toate safeurile numai cel al trustului «Refrigeration» — cel cu care nebunul avea litigiul.

Tot Randolf Gansboroug a lămurit şi misterul celor trei paznici «congelaţi». Inventatorul dement, inginerul Alvarez y Sevilla, a născocit o maşină de produs frigul. Cu ajutorul ei, el a transformat pe paznicii băncii in sloiuri de gheaţă. Apoi a jefuit banca după bunul său plac.

Măsurile luate de poliţie

Autorităţile poliţieneşti au pornit imediat în căutarea inginerului dement. Pină în clipa cind închidem ediţia, urma nu i-a fost descoperită. Autorităţile de frontieră şi vamale sint în stare de alarmă.

Arestarea banditului este iminentă. (Amănunte în telejurnalul nostru de prînz R. F. nr. 174.204, seria a II-a)".

*

* *

— S-a pus premiu 1.000.000 de dolari pe capul lui Alvarez, îl informă secretarul de redacție pe Igor cînd acesta își ridică privirea din ziar.

— Și la ce închisoare se află acum Alvarez? întrebă Savciov mereu cu carnețelul în mînă.

Secretarul dădu din umeri:

— După cîte știu e liber încă!

— Cum? N-a fost prins?

— Nu! Cel puțin eu n-am citit nicăieri să le fi căzut în mînă. Și poliția ar fi avut tot interesul să nu tacă dacă l-ar fi arestat. Ar fi fost un bun prilej pentru copoii ei de a-și ridica prestigiul... Dar n-aveți decît să vă adresați poliției! Poate că ea știe mai multe.

— *Poliției? se strîmbă Igor. In viața mea n-am avut de-a face cu poliția.*

— Nu-i așa, signor, își scoase secretarul iar ochelarii și se frecă pe frunte, nu-i așa că polițiștii din ziua de azi...

— Ar fi în stare să mă aresteze pe mine în locul lui Alvarez! hohotî de data asta pentru prima oară bine dispus, la rîndu-i, Igor Savciov. *Și, în afară de asta, vedeți, firma* „Holod" e o firmă cu reputație mondială. Nu știam că inginerul Alvarez a făcut faptele reprobabile ce i se pun în sarcină... Credeam că e un inventator cinstit. Firma mea nu poate încheia afaceri cu un gangster. Nu, hotărît că nu, inginerul inventator nu ne mai interesează! se ridică Igor de plecare. *De fapt cred că firmei noastre nici nu i-ar conveni să se afle* că s-a interesat de un om reprobabil ca Alvarez... Știți, afacerile sînt afaceri, totuși...

— Puteți conta pe discreția mea, signor! se înclină secretarul.

Igor depuse o carte de vizită pe birou:

— *Vă invit să cinăm împreună mîine seară la restaurantul* „Arriba". Mai avem de discutat împreună.

— Incîntat, signor! Se cunoaște că sînteți un mare om de afaceri!

In ascensor, Igor scoase fotografiile ce le avea în buzunar și contemplă din nou pe frumoasa argentiniană și pe însoțitorul ei privindu-i pe fiecare în chip diferit — pe Peolita cu aerul: „vezi ce fac eu pentru tine?", iar pe Alvarez: „în sfîrșit, m-am lămurit cine ești".

CAPITOLUL IX

Ne pune iar față în față cu reprezentanții științei meteorologice, care, orice s-ar zice, nu sînt totuși niște simpli alarmiști

In marele amfiteatru al Institutului meteorologic internațional din Stockholm se adunaseră la 28 decembrie 1978 reprezentanții institutelor meteorologice din toată lumea. Se lansase o convocare extraordinară cu o ordine de zi excepțională, de aceea nu lipsea nimeni; cele mai îndepărtate țări erau reprezentate, căci problema ce urma să se dezbată merita într-adevăr toată atenția.

Olaf Fiordsen, președintele adunării și în același timp reprezentantul țării gazdă, deschise sesiunea cu următoarea cuvîntare:

— Stimați confrați,

Nu sînt nici trei luni de cînd ne-am despărțit. In rîndurile dv. zăresc multe figuri pe care am avut plăcerea să le cunosc atunci, cu ocazia congresului nostru anual. De ce a fost nevoie să ne revedem atît de curînd? In circulara de convocare am indicat clar obiectivul: grave perturbații în clima globului terestru. De altfel, numeroasele dv. sezisări trimise la sediul institutului nostru meteorologic internațional sînt materialul faptic pe baza căruia am socotit de cuviință să ne adunăm din nou și la un interval atît de scurt. Primele sezisări ne-au fost trimise de colegul nostru Ion Vîlsan din Romînia, căruia îi revine meritul de a fi descoperit primul indicii ce s-au verificat ulterior ca fiind concludenți în problema ce ne interesează. Institutul mulțumește stimatului nostru confrate și a socotit, dat fiind această situație specială a sa, că încredințîndu-i sarcina de a face un referat asupra acestei probleme va reuși să asigure bazele cele mai solide pentru o discuție rodnică.

Dăm cuvîntul, așadar, colegului nostru Ion Vîlsan, care va citi referatul d-sale.

In aplauzele asistenței, Vîlsan se urcă la tribună. Olaf Fiordsen îi zîmbi încurajator. Vîlsan scoase niște foi din buzunar și le așeză pe pupitru în fața sa. Apoi începu:

— Stimate colege, stimați colegi,

Acum cîteva săptămîni, pe baza unor materiale faptice, am ajuns la concluzia că un val de frig neobișnuit s-a abătut asupra Polului Sud și a vecinătăților sale imediate. Președintele nostru v-a informat adineauri că am fost primul descoperitor de indicii în această direcție, dar acum, în fața dv., mă simt dator să fac o mărturisire pe care, în virtutea onestității principiale a omului de știință, nu pot s-o trec sub tăcere: primele sugestii le-am primit de la altcineva, de la o colegă din America de Sud, cu care am făcut împreună studii de specialitate în Elveția...

Murmure, șoapte, rumoare în sală. Cineva se ridică și spuse:

— Apreciem această sinceritate, dar ne exprimăm totodată mirarea și regretul că n-ați găsit de cuviință să invitați la această adunare și *pe stimata noastră colegă din America...*

Olaf Fiordsen privi și el întrebător la Vîlsan, cerînd parcă o explicație:

— N-am invitat-o, reluă Vîlsan firul vorbelor, pentru că... fosta mea colegă a dispărut... Da, a dispărut în urma catastrofei aeriene a „Meteorului", dacă vă aduceți aminte, din ziua de 16 noiembrie 1978... cînd avoracheta intercontinentală se afla în zbor pe ruta ei obișnuită Paris—Buenos Aires...

In sală se făcu o tăcere mormîntală.

Olaf Fiordsen se ridică de pe locu-i și propuse un minut de reculegere în memoria dispărutei. Asistența se ridică în picioare.

Apoi Vîlsan își continuă referatul. Asistența își notă cifre și date pe care, timp de două ore, meteorologul le aduse în sprijinul afirmației sale. In concluzie el spuse următoarele:

— Este neîndoios că dacă se va menține viteza de 10 km pe zi, cu care înaintează actualmente valul de frig de la Polul Sud, atunci putem face calculul matematic al zilelor pe care le mai are de trăit

globul nostru: în vreo doi-trei ani, pămîntul va fi de nelocuit. Care sînt sarcinile noastre? Le putem grupa astfel:

Intîi, stabilirea cauzelor ce determină acest val de frig:

Al doilea, legile sale de acţiune;

In al treilea rînd, pe baza cunoaşterii cauzelor şi a modului cum acţionează valul de frig, să încercăm redresarea echilibrului climatic al globului terestru.

În acest scop, preşedintele ne-a convocat aici. Din dezbaterile acestui congres vom vedea ce măsuri trebuie să luăm spre a împiedica cataclismul iminent ce ameninţă omenirea şi civilizaţia noastră actuală.

Cînd auziră ultimele cuvinte ale lui Vilsan, un grup numeros de ziarişti o zbughiră zgomotos pe uşile aulei, şi, in timp ce in sală mai răsunau aplauzele auditorilor, în redacţiile marilor ziare şi ale posturilor de radioteleviziune se şi discutau titlurile senzaţionale ale ediţiilor speciale ce urmau să împrăştie „urbi et orbi"[1] ultima veste: „METEOROLOGII REUNIŢI ÎN CONGRESUL EXTRAORDINAR DE LA STOCKHOLM PREVĂD SFIRŞITUL PĂMINTULUI PESTE NUMAI DOI ANI".

În pauza care urmă referatului ţinut de Vilsan, pe coridoare fu o animaţie neobişnuită. Grupuri-grupuri discutau aprins şi se pare în contradictoriu. Cînd se reluă şedinţa, la tribună urcă delegatul Canadei. A fost o şedinţă furtunoasă. Iat-o in parte reconstituită pe baza bandei de magnetofon.

Delegatul Canadei:

— Domnilor,

Am ascultat cu toţii, cu cel mai viu interes, comunicarea distinsului nostru coleg din Romînia şi-i sîntem recunoscători pentru sezisările sale. In anul geometeorologic care s-a scurs, cred că descoperirile sale sint cele mai importante şi de aceea propun acordarea premiului „Marele curcubeu", ca supremă distincţie profesională, pentru merite, colegului nostru Vilsan.

(Aplauze. O voce din sală: „Trăiască ştiinţa meteorologică!...". Asistenţa ovaţionează în picioare.)

Dar, stimaţi colegi, pe cît de importantă este comunicarea confratelui nostru, pe atît de însemnate — dacă nu şi mai însemnate — sint urmările ei, de aceea am impresia că ne-am cam grăbit...

(O voce: „Cum adică? Explicaţi-vă!")

Să fiu clar: oare am făcut bine că am adus la cunoştinţă marelui public fenomene pe care abia le constatăm şi ale căror cauze nu le cunoaştem încă? Sau, mai bine zis, am procedat oare bine că am tras o concluzie gravă din observaţii încă neîndestul de verificate? Căci noi, nici mai mult nici mai puţin, am anunţat de la această tribună sfîrşitul pămîntului! Pur şi simplu, sfîrşitul pămîntului... Şi încă cu termen: în circa doi-trei ani de aici încolo. Avem noi oare dreptul să stîrnim valul de panică ce va cuprinde acum omenirea cîtă vreme nu avem toate datele problemei în faţa noastră? Nu ne-am pripit? N-o să regretăm? Nu ne găsim oare în poziţia unor alarmişti prostănaci? Aşa trebuie să se comporte un om de ştiinţă? *(Rumoare crescîndă în sală.)* Mă întreb: dacă un astronom ar descoperi prin calcul o cometă care nici nu se zăreşte încă cu cele mai moderne telescoape şi ar constata, tot prin calcul, că această cometă s-ar putea ciocni cu pămîntul, deoarece drumul ei intersectează orbita noastră exact în punc-

[1] In lumea întreagă.

tul unde se va afla in acel moment şi globul terestru, mă întreb: oare un astronom ar ţipa în gura mare la toate răspîntiile acest „adevăr"?...

(Rumoare. O voce: „Este cu totul altceva".)

Nu e altceva! E acelaşi lucru. Îmi amintesc că pe vremuri apăruse o întreagă literatură mistică prevăzînd sfîrşitul pămîntului în diferite moduri: omenirea va pieri din cauză că pămîntul se va ciocni cu o planetă sau va trece prin coada incandescentă a vreunei nebuloase cu mii de grade temperatură, ori Soarele se va stinge, şi globul terestru va fi acoperit de gheaţă, ori o altă planetă ne va „răpi" atmosfera, cum am răpit-o noi Lunei, şi atunci pămîntul va deveni de nelocuit, viaţa fiind imposibilă fără oxigen şi aşa mai departe. Există scriitori clasici în privinţa aceasta: Camil Flammarion, Upton Sinclair, Jack London etc. Şi ei au pornit de la anumite „date" observate de oamenii de ştiinţă ai timpului. Dar scriitorii sînt scriitori, ei îşi pot permite orice fantezie. acesta e farmecul meseriei lor, pe cînd noi sîntem cercetători ştiinţifici, oameni cu judecata rece, cărora imaginaţia le poate juca numai feste, noi sîntem robii faptelor şi ai cifrelor. Să nu încercăm a fi scriitori, căci vom fi şi scriitori rataţi, şi meteorologi rataţi. Să rămînem oameni de ştiinţă!

(Rumoare. Proteste. Voci: „Foarte bine!", „Nu-i adevărat!". „Aşa-i! Are dreptate! Tăcere!")

Am lansat acum acest „adevăr" în lume de aici, de la această tribună cu autoritate ştiinţifică. Ia imaginaţi-vă o clipă ce efect va produce el în lume!...

(O voce: „Meteorologul n-are nevoie de fantezie!". Risete.)

Cum doriţi! Dar chiar dacă nu facem apel la imaginaţie, e de ajuns să răsfoim paginile romanelor cu subiectul „sfîrşitul lumii" din secolul trecut spre a ne reaminti ce se poate întîmpla. Panica va cuprinde masele, le va demobiliza. cei slabi cu duhul vor încrucişa braţele aşteptînd cu resemnare clipa supremă, iar alţii se vor deda la fărădelegi şi josnicii spre „a trăi din plin" ultimele zile ale vieţii lor.

(Rumoare crescîndă. Voci: „Are perfectă dreptate! Astea-s speculaţii! Halal congres ştiinţific!")

Şi, în definitiv, pe ce ne bazăm? E drept, colegul nostru ne-a pus date la dispoziţie. Noi înşine observăm de la o vreme fenomenul neliniştitor al valului de frig. Dar să nu ne pripim. Faptele sînt blocul de granit pe care se reazemă teoria. De pe piscul acestui bloc, noi putem prevedea efecte îndepărtate Dar în cazul de faţă, faptele adunate de noi sînt chiar atît de multe, de masive şi de concludente încît pe baza lor să facem suprema prognoză: sfîrşitul lumii peste doi ani? Cred că vom compromite tot viitorul acestei tinere ştiinţe, care este meteorologia. lansîndu-ne în speculaţii atît de hazardate. Să mai aşteptăm! Să nu ne grăbim! Punctele trasate ca sarcină de referat sînt bune. Să căutăm deocamdată a descoperi legile ce guvernează acest straniu val de frig. Să ştergem însă caracterul alarmist pe care acest congres e pe cale să-l adopte prin previziunea pripită mai sus menţionată.

(Aplauze. Vacarm. Tumult. Voci: „Bravo!")

Preşedintele: „Are cuvîntul Mohamed El Sabri, delegatul grupului de ţări arabe".

El Sabri: Permiteţi-mi să iau cuvîntul dînd în acelaşi timp glas unei vechi povestiri arabe pe care poporul nostru, în marea sa înţelepciune, a creat-o cine ştie cu cîte secole înaintea noastră...

La cadiu vine Ali cu o reclamație: „Cadiule — spune Ali — ieri am închiriat măgărușul meu lui Etem Efendi ca să-l plimb la piramide. Fiind cald, Etem Efendi s-a oprit și s-a culcat la umbră sub burta măgarului. Eu i-am cerut un spor de 5 piaștri fiindcă i-am închiriat numai măgarul, nu și umbra lui".

— Ai dreptate, i-a zis cadiul, să vină pîrîtul!

Etem Efendi se înfățișă cadiului și-i spuse:

— Cadiule, am închiriat măgarul lui Ali pe o zi. Ali îmi cere 5 piaștri în plus pentru umbra măgarului. N-are dreptate fiindcă atunci cînd am închiriat măgarul l-am luat cu toate ale lui: coadă, urechi și... umbră. Umbra aparține măgarului ca și celelalte amintite. De aceea i-am spus că n-are decît să-și ia înapoi umbra, dar măgarul să mi-l lase, căci l-am închiriat în regulă.

— Știi că și tu ai dreptate! clătină cadiul din cap, vizibil încurcat.

Și așa, ascultînd ba pe unul, ba pe altul, cadiul le dădea dreptate pe rînd, fiecăruia, fiindcă de fapt fiecare avea dreptate în felul său.

(Veselie. Rumoare. Voci: „Bravo!". Aplauze.)

Dar să revenim la problema ce ne interesează. Colegul nostru Vilsan are incontestabil un merit uriaș. Viitorul i-l va consacra fără îndoială. Sînt foarte contrariat de severitatea cu care antevorbitorul meu a condamnat imaginația savantului. Dar oare Arhimede cînd și-a închipuit că prin sistemul pîrghiilor poate arunca globul terestru de pe orbita sa, dacă i se dă un punct fix în spațiu, a făcut o faptă condamnabilă? Ce să mai zicem de Cuvier, care dintr-o falcă și un femur fosile a reconstituit un animal antediluvian? Oare toate ipotezele în știință nu se fac la început pe bază de imaginație?

De aceea socotesc că imaginația este absolut necesară savantului. În special meteorologului, pentru că în meteorologie există încă destul imprevizibil.

Țările pe care le reprezint sînt extrem de interesate în evoluția valului de frig. Noi am „dispărea" acoperiți de gheață cu mult înaintea Canadei, de exemplu, de aceea nu cred că trebuie să pășim atît de... precaut, de lent, în cercetările noastre. Ritmul trebuie, dimpotrivă, accelerat la maximum. Să nu facem un secret din primejdia mortală a valului de frig. Să nu lucrăm în taină, izolați. E bine să vorbim deschis, sincer. E drept, s-ar crea poate multe confuzii, mulți ar pescui în apă tulbure. Dar noi avem nevoie de colaboratori, de cît mai mulți colaboratori. În orice parte a lumii, oriunde, oricine, chiar dacă e profan în știința meteorologiei poate observa și ne poate comunica fenomene care pînă la urmă vor contribui oarecum la rezolvarea problemei. Cîți amatori anonimi n-au observat cu lunete primitive cerul înstelat de vară și au făcut descoperiri importante pentru progresul astronomiei! Oare în meteorologie n-avem asemenea modești colaboratori?

În consecință, să nu ascundem nimic! Nu e nevoie, e drept, să fixăm un termen pentru... sfîrșitul pămîntului. Să se vadă totuși că primejdia aceasta este iminentă. Noi trebuie să prevenim omenirea că însăși actuala generație e în primejdie. Cred că e de ajuns ca s-o impulsioneze.

(Vorbitorul coboară de la tribună. Aplauze însuflețite. Vociferări. Un grup aleargă și întîmpină cu felicitări pe delegat.)

Președintele: „Are cuvîntul delegatul Filipinelor!"

Picaro Amatore este intimpinat cu aplauze, fiind o figură cunoscută congresiștilor.

— Onorați confrați, drept să vă spun: nu bănuiam că discuția noastră va fi atit de animată.

În clipa de față cred că e prematur să dăm o sentință: Pămintul va pieri de frig in atita vreme. Dar nu e rău că ne-am pus această ipoteză. Ea ne va stimula in cercetările noastre, care vor avea astfel un mobil precis, fapt ce are intotdeauna repercursiuni din cele mai bune asupra rezultatelor unei munci.

S-a intimplat adesea in știință să se facă descoperiri teoretice și să se formuleze legi și principii cărora să nu li se intrezărească pentru moment nici o aplicație practică. Mai mult, s-au făcut unele descoperiri epocale din intimplare sau chiar datorită unui accident.

Noi observăm acum un fenomen ingrijorător: un val de frig cotropește in mod constant emisfera australă. Dar poate că, studiindu-l mai temeinic, cunoscindu-i legile, vom putea să abatem efectul său destructiv, ba chiar să-l deturnăm în așa fel incit să slujească scopurilor noastre constructive. Pentru moment, desigur, observațiile noastre asupra valului de frig răstoarnă toate legile anterioare descoperite de noi, semănind derută în rîndurile noastre. Abia ajunseserăm și noi la unele succese in meteorologie: sincronizarea strictă a lucrărilor agricole în funcție de ploile locale, al căror regim cantitativ și calendaristic il puteam indica în multe țări cu aproximativ 90%. Ba, cu ajutorul unor explozii artificiale in straturile superioare ale troposferei, creăm curenți aerieni locali favorabili condensării umezelii din atmosferă, precipitațiilor sub formă de averse. Și iată acum, ca să spun așa, din senin, acest uluitor val de frig... Deocamdată sintem neputincioși in fața lui. Il observăm numai. Dar cine știe dacă din aceste observații nu vom ajunge la generalizări, la abstractizări care să ne permită in cele din urmă cuceriri și mai mari în meteorologie.

Felicit din toată inima pe tinărul nostru coleg Vilsan și propun de asemenea decorarea post-mortem și a colaboratoarei sale dispărute in tragica catastrofă aeriană...

(Vorbitorul e intrerupt de aplauze aprobative.)

...și propun să ne adresăm Uniunii interparlamentare cu rugămintea de a face din problema valului de frig o problemă de stat, o problemă pentru fiecare guvern in sensul ca el să acorde tuturor colaboratorilor noștri cel mai larg sprijin.

In acest chip, „valul de frig" nu va mai fi un motiv de panică și speculații deșarte, ci va fi un fenomen studiat cu seriozitate, in mod organizat, oficial, ceea ce va folosi increderii cu care ne va privi publicul și creditului moral ce ni-l va acorda.

Aplauzele continuară multă vreme după ce delegatul filipinez coborîse de la tribună, auditorul dovedind astfel că prețuise expunerea sa cumpănită. Președintele consultă lista celor înscriși la cuvint, dar aproape toți refuzară să mai vorbească motivind că subscriu întru totul declarațiilor lui Amatore. Ca atare, președintele suspendă ședința, urmind s-o reia după-amiază, cînd trebuia să se voteze și rezoluția către Uniunea interparlamentară.

Ajuns la hotel, Vilsan găsi imprimată pe banda magnetofonică a telefonului-televizor o comunicare ce i s-a făcut în lipsă din Buenos Aires.

„Maestre.

Permiteţi-mi să vă felicit pentru triumful repartat azi la congres. V-am urmărit prin radioteleviziune. Datele expuse de dv. mi-au fost de mare folos. Intr-o zi, fără îndoială, ne vom intilni.

Al dv.
Igor Savciov — inginer agronom şi
meteorolog amator"

CAPITOLUL X

Unde, revenind în oaza deşertului de gheaţă, aflăm o parte din taina ce o învăluie

— Requiescat in pace et lux perpetua luceat eis[1] ! se apleca binecuvintind padre Giovanni şi aruncind totodată un bulgăre de ţărină peste sicriul coborît în groapa proaspăt făcută.

Fraţii canadieni începură să arunce lopeţi cu pămint şi să acopere mormintul. Cei de faţă ieşiră incet, in grupuri, din cimitir.

Era un loc curios cimitirul acesta. N-avea prea multe morminte, iar la căpătiiul lor străjuia numai cîte un stilp de piatră, înalt de un metru. Pe fiecare era sculptată cite o figură ciudată : un urs, un bizon, o coadă de lup, o pană de vultur... Incolo nici o iniţială, fotografii sau inscripţii, cum se obişnuieşte să se incrusteze pe pietrele funerare.

Martin Stevenson înfigea acum prima cruce în acest cimitir. Pe ea scrisese :

Anita Legrain
născută la 2 aprilie 1900 la Paris
decedată la 12 februarie 1979 la Pol-city.

— Imi dai voie să-l duc eu ? se oferă Chandra Rajipur să ia patefonul de la Madeleine Marquand.

Numai cu citeva minute înainte, patefonul răsunase în micul cimitir cintind valsul „Dunărea albastră", aşa cum bătrina doamnă lăsase cu limbă de moarte să i se cînte.

Padre Giovanni îi ajunse din urmă :

— Este primul mort pe care-l slujesc in această blestemată ţară...

— Noi am mai îngropat cîţiva dincolo de bariera de gheaţă, dar nu erai cu noi, părinte, spuse comandantul aeronavei.

— Ah, ameninţa Duarez cu pumnul, ticălosul de Machiavel ! O să ne-o plătească scump corcitura asta !

— Te înşeli, nu-i corcitură, e patagonez adevărat ca şi ceilalţi, interveni comandantul aeronavei.

— Asta e capul de viperă pe care trebuie să-l strivim aici în Pol-city, zise Duarez sfărîmînd cu piciorul un bolovan din drum. Altfel vom putrezi cu toţii, unii mai devreme — ca bătrina pe care am îngropat-o adineauri —, alţii mai tirziu. Dar sfîrşitul va fi acelaşi.

— Mai am lista pasagerilor de pe „Meteor", scoase comandantul o hîrtie din buzunar. Au fost în total 137 de oameni, cu personal de

[1] Să se odihnească în pace, şi lumina cea veşnică să-i strălucească (lb. lat.).

deservire, navigant și mecanic. Nu mai răspund azi la apel următoarele persoane dispărute, răpite, ucise sau moarte de frig și foame, acestea pe care le-am însemnat cu o cruciuliță pe margine: prof. Saratoga, Pepitta Saratoga, Jack Falada, primul mecanic, Hans Weber, Wilhelm Orenburg, Prospère François, Eugen Radovan, Georg Sandor, Vicente Bonifacio, toți din personalul navigant și de deservire, Louis Osterwald, trompetist, și Anita Legrain, ultima in ordine cronologică.

— Astea-s pierderile „de efectiv" pe trei luni! dădu amărît din cap moș Green, *bătrînul excowboy, care mergea șchiopătind ceva mai* înaintea lor. Putem face socoteala pe degete in cîte trimestre nu va mai rămîne viu nici unul dintre noi.

— Am citit pe vremuri o carte de reportaje care a făcut senzație, spuse Madeleine Marquand. Se descria intr-unul din reportaje viața infernală pe care o duceau bieții lucrători din minele de mercur ale Spaniei pe la sfîrșitul secolului al XIX-lea. Nici un miner nu trăia mai mult de doi ani in condițiile de muncă de atunci. Se intoxicau cu emanațiile argintului viu, le cădeau părul și dinții, și pînă la urmă survenea moartea, o moarte lentă, îngrozitoare, care le sugea vlaga din trup zi cu zi, oră cu oră, otrăvindu-l cu veninul mortal al mercurului. Am impresia că soarta asta ne așteaptă și pe noi.

— *Întîi îi sfîșii beregata patagonezului, se răsti înfuriat* Duarez, și pe urmă pot să mor! Noi avem haine de protecție cu care intrăm în mină. Pe noi emanațiile radioactive nu ne ating.

— M-am intrebat de multe ori la ce dracu îi trebuie „guvernatorului" atîta minereu de uraniu? se întoarse excowboyul *din* nou spre ei.

— Eu cred că nici nu există „guvernator". Cred că ticălosul de Machiavel e guvernator aici! ripostă Chandra Rajipur.

— Asta-i o colonie de patagonezi, n-ați observat? le atrase comandantul atenția. N-am văzut pînă acum nici un alb, numai pocitanii de astea măslinii cu uitături poncișe și cu vorba aceea repezită pe care o folosesc între ei ca să nu-i înțelegem noi.

— Au crăpat și dintre ei destui în mină pînă acum! făcu don Rodrig.

— Cred că au mai rămas totuși vreo cîteva duzini! Nu observi cum îi cruță căpetenia? Schimbul lor e de numai trei ore, al nostru e de șase, le atrase atenția Rajipur.

— *Și femeile lor nu* lucrează *în* mină, preciză Madeleine. Și nu poți scoate nici o vorbuliță de la ele. Am încercat eu să le trag de limbă, dar totul a fost zadarnic.

— Ce-ar fi, părinte, să incerci să faci prozeliți pe aici? glumi comandantul. Un misionar adevărat de asta s-ar apuca!

— Au zeii lor și tare mă tem să nu le cadă într-o zi și vreunul dintre noi jertfă. O femeie m-a intrebat odată dacă crucea de pe pieptul meu este „totemul"[1] nostru. Ei, ce spuneți de asta? ii întrebă preotul.

— Nu te teme, părinte, dumneata, care porți „totemul tribului nostru", n-o să fii sacrificat, căci ești, prin însuși acest fapt, „tabu"[2]! rise comandantul.

---

[1] *Strămoșul.*

[2] Intangibil, sfînt.

— Apropo, duse comandantul iar mîna la buzunar și scoase lista pasagerilor aeronavei, ar trebui să-l rugăm pe Machiavel să ne dea voie să aducem osemintele morților noștri din pustiul de gheață în cimitir.

— Dacă-i vorba de intervenție, apoi să recurgem la telereporterul Bujor! sugeră Duarez. N-ați văzut că are trecere la guvernator?

— Deocamdată Andrei e bolnav și e la infirmerie! îi anunță Madeleine.

— E ceva grav? se interesă comandantul.

— Cine poate ști? Ieri a fost încă perfect sănătos.

— Atunci să trecem pe la el să vedem ce are! decise don Rodrig.

Și grupul porni spre infirmerie.

Cînd intrară mai apucară să vadă din spate o soră care, cu o compresă în mînă, tocmai ieșea din cameră pe o altă ușă.

Telereporterul, congestionat la față, cînd dădu cu ochii de ei, tresări și le aruncă o privire ciudată; puteai să juri că, în loc să-i facă plăcere, vizita prietenilor săi îl enerva. Ba s-ar fi putut spune că manifesta chiar nerăbdare să-i vadă plecați. Nu scotea nici un cuvînt și se uita mereu la ușa pe unde ieșise sora, așteptînd-o parcă să revină.

Văzîndu-l atît de indispus, prietenii săi nu mai stăruiră; se retraseră pe rînd și cît mai repede.

— Bietul Bujor, trebuie să aibă febră mare! se mulțumi să-l căineze bătrînul Green.

*

* *

Într-adevăr, ce se întîmplase oare cu Bujor?

Dacă cu jumătate de oră înainte l-ar fi observat cineva pe ascuns ar fi văzut cum telereporterul scoate de sub pernă un bilet și-l citește — pentru a nu știu cita oară în ziua aceea. Biletul cuprindea numai cîteva cuvinte, era scurt, iar scrisul îi păru cunoscut lui Andrei.

„Ia o doză masivă de cretă ca să-ți ridice temperatura
și internează-te urgent la infirmerie!"

Numai atît. Nimic mai mult; nici măcar o iscălitură, fie ea și indescifrabilă. Cine îi trimisese biletul? Și oare lui îi era adresat sau altuia? Îl găsise la cină, înfipt în bucata de pîine, pe care o lua întotdeauna de pe tejgheaua de distribuție înainte de a se așeza la masă.

În primul rînd a crezut că-i o farsă. Dar cui îi ardea de farse? Munca grea, istovitoare, din mină numai la astfel de glume nu predispunea!

Ceva trebuia să fie la mijloc. Andrei se decise să asculte de prescripțiile biletului. A doua zi, fu internat. De altfel la Pol-city Machiavel avea interesul să vindece pe bolnavii de boli ușoare căci îi lipsea cumplit mîna de lucru. Numai cei gravi, fără nici o speranță de vindecare, „erau scoși din inventar și aruncați la rebut".

Andrei simți oarecare jenă cînd se văzu în patul infirmeriei. Îi era, oricum, penibil că trîndăvea în cearșafuri albe, în vreme ce tovarășii săi de muncă se vlăguiesc în măruntaiele pămîntului. „Chiulul" i se părea partea cea mai grea de suportat din tot acest episod.

O soră deschise ușa, îl întrebă cum se simte, apoi trase jaluzelele ferestrelor. Andrei protestă: lumina nu-i făcea nici un rău. Dar ea duse degetul la buze în semn de tăcere, întredeschise precaut o ușiță ce dădea în altă sală și, după ce mai aruncă o privire scrutătoare prin cameră, se strecură tiptil afară.

Andrei se întoarse cu fața la perete.

Ușița se deschise iar, dar el nu se mai deranjă. Cu coada ochiului însă văzu sora reintrînd cu o compresă pe care probabil voia să i-o pună pe frunte. Atunci întoarse capul și vru să spună că n-are nevoie de compresă, dar nu mai era aceeași soră; alta, o figură pe care ar fi putut să jure c-o cunoscuse cîndva, se aplecă peste patul său și-l privi cu niște ochi mari, negri... ochi care, sub boneta cu boruri largi de călugăriță, îl priveau cu totul altfel de cum privește o infirmieră.

— Nu mă recunoașteți, signor? Eu v-am trimis biletul!

Andrei fu cît p-aci să sară din pat:

— Signorina Pepitta!

Argentineana îl împinse ușurel cu palma înapoi:

— Liniștiți-vă, signor! Vorbiți încet, vă conjur!

— Trăiești, signorina! Cum mă bucur! Credeam că... atunci ai dispărut fără urmă. V-au răpit...

Pepitta se duse în vîrful picioarelor pînă la ușă, o deschise și aruncă o privire pe culoar. Apoi reveni:

— Mi-e frică să nu ne surprindă cineva. Dacă intră cumva vreo persoană străină, voi lua compresa și voi ieși pe ușiță, să știi!

— Signorina, ce s-a întîmplat cu dv.? V-au răpit patagonezii... Tocmai îmi scriați un bilet... Vai, signorina, se ridică Andrei într-un cot, cît sînt de mîhnit că s-a întîmplat nenorocirea să pierd scrisoarea dv.!... Mi-a furat-o... omul acela care era cu mine în avoracheta. Dorea să vă cunoască adresa. Spera s-o afle din scrisoare... N-am fost precaut, signorina... Regret din suflet că v-am necăjit... Credeți-mă!

— Vă cred! Dar vă rog, vorbiți mai pe șoptite și fiți mai calm! Dacă ne surprinde cineva?

— Am febră; am 40 de grade, zîmbi Andrei, am scuze pentru agitația mea... Dar spuneți-mi ce s-a întîmplat cu dv.? De ce n-ați apărut pînă acum? De cine vă feriți să nu ne surprindă? Ce-i cu bilețelul pe care l-am găsit în pîine?

Pepitta desfăcu compresa și o puse pe speteaza patului:

— În ciuda celor întîmplate, mai am încredere în dv. ca și în prima clipă cînd v-am încredințat o scrisoare de mare importanță... Fiindcă... sînteți compatriotul logodnicului meu... În sfîrșit...

— Să nu mai vorbim de asta!

— ... și acum tot o taină vă voi mărturisi. După ce m-au răpit patagonezii, căpetenia lor, Machiavel...

— ... creatura aceea imposibilă!

— ... închipuiți-vă ghinion pe capul meu: Machiavel s-a îndrăgostit de mine!

— Nu-i de mirare, signorina!

— Să lăsăm glumele galante! Acest patagonez vrea să-i devin soție! Mi-a propus deschis. Este îngrozitor!... Dacă nu există scăpare, mă sinucid...

Andrei îi apucă brațul:

— Curaj! Sîntem numai o mînă de oameni, dar asta nu se va întîmpla!

— Mă ține prizonieră în apartamentele sale. O patagoneză mă supraveghează îndeaproape. Femeile, chiar patagoneze, au totuși slăbiciuni. *Oricărei femei, de altfel, îi plac podoabele*; mi-am corupt gardiana dăruindu-i o splendidă broșă de aur și diamante. Așa s-a făcut că ți-am putut strecura biletul și am venit aici...

— *Mă voi sfătui cu prietenii mei și...*

— Încă nu!

— De ce? Sînt oameni minunați! Tot unul și unul!

— Sînt convinsă, dar n-a sosit încă momentul. Trebuie să căutăm să găsim ceva sigur... Eu îl cunosc acum foarte bine pe Machiavel. Să nu cumva să afle ceva vreo iscoadă înainte de a fi totul pregătit. S-ar răzbuna fără milă. E feroce. Este unul dintre ultimii descendenți ai căpeteniei Colț de stîncă, șeful patagonezilor din Țara de Foc. E o istorie întreagă cu ei. De fapt trebuie să ți-o spun ca să te pun în gardă. Vei vedea că nu trebuie să-i subestimezi. Sînt puternici, sînt bogați, sîntem cu totul în miinile lor momentan. Eu am *izbutit să-i cunosc mai intim decît voi și știu ce planuri urzesc.*

— Ni le-a cam spus și nouă. Dar ne-a mai spus că există și un guvernator...

— *Da!* I-adevărat. *Dar Machiavel-Gheară de puma rezolvă* totul.

— Signorina, zîmbi Andrei, Machiavel s-a îndrăgostit de dv., dar și de *mine s-a îndrăgostit aici o femeie... Poate putem folosi* aceste... mici amoruri în interesul salvării noastre și al prietenilor noștri.

— Cine te iubește? strînse Pepitta compresa de pe spătarul scaunului, vădit interesată.

— Vedeți, eu sînt iubit de departe... în taină. Asta-i mai nostim. Pînă azi n-am putut afla cine, dar însuși Machiavel-Gheară de puma mi-a comunicat acest lucru.

Pepitta se *încruntă.*

— Trebuie să fie vreun șiretlic la mijloc!

— Mi-a spus că, datorită rugăminților unei patagoneze pe lîngă *guvernator, s-a organizat expediția de salvare care ne-a găsit în* pustiul de gheață.

Pepitta pufni în rîs, apoi, sperlată, își acoperi gura cu palma, *uitîndu-se temătoare în jur:*

— Dacă-i așa, apoi „eu sînt patagoneza".

Andrei se înfundă în perne:

— Dumneata? Cum?

— Eu am intervenit, dar nu pe lîngă guvernator, ci pe lîngă Machiavel însuși... Deși prețul acestei intervenții a fost destul de mare. Am vrut însă să vă am pe toți în jurul meu. N-am vrut să piară nimeni dintre voi...

— Ce preț, signorina? se încruntă Andrei.

— I-am promis că... dacă pînă într-un an nimeni din lumea civilizată nu ne va da de urmă, ca să ne salveze, mă voi căsători *cu el! suspină Pepitta așezîndu-se pe marginea patului.*

— Fiți pe pace! N-o să stăm noi un an întreg cu miinile în sîn. Dar ce-i cu oaza asta înconjurată de gheață? E adevărat că ne aflăm la Pol? E *cu putință acest lucru?*

Pepitta îl privi lung.

— Am aflat unele lucruri... Machiavel este extrem de orgolios, şi uneori orgoliul l-a împins să-mi facă destăinuiri. Bineînţeles nu mi-a spus decît ce a vrut el. De pildă mi-a făcut un mic istoric al acestei oaze...

— Da, signorina? se bucură Andrei. Atunci înseamnă că i-aţi cîştigat oarecum încrederea!

— Deloc! A făcut-o numai ca să-mi dovedească originea sa... nobilă! Pretinde că nu e patagonez de rind... Istoria e cam lungă, se deplasă Pepitta din nou la uşă ascultînd dacă nu se auzeau paşi pe coridor.

Apoi, revenind lingă pat, despături iar compresa punind-o pe spătar.

— Cînd Magellan trecea acum cîteva sute de ani cu corăbiile sale prin strîmtoarea ce-i poartă numele, care uneşte apele Atlanticului cu cele ale Pacificului, a zărit pe ţărmuri nişte focuri aprinse de indigeni, focuri ce i-au semnalat ţărmul şi l-au ferit de a se sfărîma de stînci. Magellan a pus acestei regiuni din America de Sud numele de „Ţara Focului", în amintirea focurilor aprinse de indigeni. Ulterior Darwin şi alţi cercetători care au trecut prin acelaşi loc au constatat că locuitorii acestui ţinut aparţin unor triburi primitive pe treapta cea mai de jos a umanităţii. Trăind in cete nomade, veşnic în căutarea hranei, băştinaşii aceştia, denumiţi mai tirziu patagonezi, erau daţi ca exemplu de primitivism. Între altele, ei işi mincau propriii părinţi cînd îmbătrineau şi deveneau o povară pentru restul tribului. Desigur că condiţiile vitrege de climă şi sol în vremuri de calamitate şi instinctul de conservare la ei — singur şi atotputernic călăuzitor — îi îndemnau la acest act.

„Civilizaţia" europenilor i-a gonit din ce în ce mai spre sud, în locuri mai neprimitoare, cu climă şi mai insuportabilă, unde încet, încet spiţa lor pierea în mod sigur, decimată nu numai de boli şi lipsuri, ci şi de alcoolism — această plagă pe care albii au adus-o cu ei şi au transmis-o nenorociţilor de patagonezi spre şi mai marea lor nefericire... Pe la sfîrşitul secolului al XIX-lea mai existau doar 2.000 de patagonezi în toată Ţara de Foc şi insulele mărginaşe. Mizeria şi otrava alcoolului i-au redus la vreo 200 pe la mijlocul secolului nostru. Dintre aceştia o parte fugise departe in sud, şi nimeni nu mai ştia nimic de ei. Alţii se încrucişară cu albii şi dădură *generaţii de metişi din ce în ce mai lipsite de caracterele rasei originare*. Cîţiva însă izbutiră să înveţe carte. Veniră la oraş şi căpătară o educaţie corespunzătoare, citadină. Datorită instrucţiei primite, „ultimii mohikani" îşi dădură seama de unde se trage nenorocirea. Printre ei se afla şi tînărul Gheară de puma, trecut în matricolele colegiului iezuiţilor din Punta Arenas sub numele de Machiavel. Bunicul său fusese ultimul şef al tribului Foca albă înainte de dizolvarea şi împrăştierea lui în lumea largă. Iar tatăl său fusese spînzurat pentru jaf şi omor la drumul mare. Machiavel avea atunci numai trei ani. Mama lui l-a depus la poarta mănăstirii „Madona" din oraş. Asta a aflat-o Machiavel mai tîrziu, cînd unul dintre hoţii întovărăşiţi cu taică-său l-a vizitat cu ocazia majoratului său şi a ţinut să-i spună toate aceste amănunte... Din acea clipă, Machiavel a început să se simtă mai mult Gheară de puma decît Machiavel. Instrucţia primită i-a deschis mai bine ochii, iar vorbele ocnaşului, părtaş pe vremuri la fărădelegile tatălui său, i-au biciuit cumplit.

Începu să caute pe membrii risipiţi ai tribului. I-a găsit prin

cîrciumi, ferme, fabrici, i-a întîlnit cerșind, i-a văzut umiliți, ostracizați, vagabondind fără rost în așteptarea morții, care să le împlinească amarul destin și să-i strîngă de pe drumuri.

Atunci a jurat răzbunare. Un fel de „bellum omnia contra omnes"[1]. Nu știa încă în ce fel își va împlini vendetta[2], dar glasul străbunilor săi exterminați de albi îi cerea acest lucru, iar el socotea că are datoria, ca unul dintre ultimii lor reprezentanți, să-l împlinească.

Așa a luat ființă asociația teroristă „Răzbunarea indianului", al cărei șef era Gheară de puma. Ea reunea pe ultimii patagonezi, vreo cîteva duzini, cîți mai rămăseseră în viață.

Intr-o zi, un gauchos din bandă povesti căpeteniei că a văzut o minune: „un vrăjitor care inghează apele". In realitate acest gauchos asistase la o experiență pe care un inventator o făcea cu un aparat de produs frigul la distanță.

Machiavel intră în legătură cu acest inventator, care din nefericire era un... om obsedat de o idee fixă, un maniac. I-a fost ușor să se înțeleagă cu acest iresponsabil. Au pus la cale jefuirea tezaurului unei bănci, lucru pe care l-au realizat prin inghețarea paznicilor cu ajutorul aparatului de produs frig. Astfel banda a pus mîna pe o sumă formidabilă de bani. Acum se putea trece la o acțiune mare pe care cei doi, căpetenia patagonezilor și inventatorul, o ticluiseră în capetele lor înfierbîntate încă de mult...

Pepitta se ridică brusc de pe pat; afară se auzeau glasuri, pași pe coridor... Luă compresa de pe marginea patului și ieși grăbită tocmai în clipa cînd grupul prietenilor lui Bujor, întorși de la cimitir, intrau în cameră.

Ce vizită inoportună!

Andrei nu mai putea de necaz. De altfel această stare se citea și pe figura sa, profund nemulțumită. Bunii săi prieteni au pus pe seama febrei comportarea lui Andrei și de aceea s-au retras numaidecît.

Dar telereporterul a așteptat apoi zadarnic să mai apară Pepitta pe ușiță cu compresa în mînă. Probabil că n-a mai putut veni sau i-a fost frică să n-o descopere cineva.

CAPITOLUL XI

Ne arată cum se pescuiește în apă tulbure

Pe bulevardul Trinidad din Buenos Aires stăteau față în față două clădiri, adevărate opere de artă, ce se înfruntau reciproc etalîndu-și splendorile arhitecturale.

Pe partea numerelor cu soț se afla catedrala Santa Catalina, masivă, în stil roman, pe a cărei turlă strălucea noaptea o imensă cruce fosforescentă, vizibilă din orice parte a orașului.

Peste drum, zgîrienorul bursei, cu sutele de ferestre sclipitoare și cu balconașele escamotabile ca niște fluturași, nu-și stingea luminile nici ziua, nici noaptea.

Dacă ai fi făcut o statistică, n-ai fi putut spune cu precizie care din cele două instituții are mai mulți vizitatori. Dimineața agenții

---

[1] Războiul total contra tuturora (lb. lat.).

[2] Denumirea dată în Sicilia răzbunării necruțătoare.

intrau în catedrală mai înainte de a merge la bursă, pentru că o superstiție, ajunsă tradiție, cerea acest ritual în scopul unei „captatio benevolentiae"[1] din partea providenței. Iar cei care în cursul zilei cîștigau la bursă dădeau și pe la Santa Catalina spre a mulțumi cerului și a lăsa cîțiva gologani în „cutia milei", care devenise, datorită acestei practici, un fel de „caniotă"[2] a bursei și în același timp un barometru extrem de sensibil al fluctuațiilor bursiere: cînd era plină marca urcarea cotelor, cînd era pe fund, scăderea lor.

De trei zile, cutia milei era plină pînă la refuz. Padre Michele nu mai pridìdea să numere banii și se gîndea serios să înceapă golirea casetei de două ori pe zi, pentru că o dată numai, ca pînă acum, nu mai era suficient.

Ce se întîmplase?

E adevărat că bursa cunoștea o animație neobișnuită, dar nu numai urcarea formidabilă a acțiunilor celei mai noi societăți, „Venus & Co.", era cauza pentru care curgeau gologanii în „cutia milei", ci, ca să fim drepți, și pateticele predici pe care le ținea padre Michele în fiecare marți și joi de la înălțimea amvonului sculptat ca o dantelă fină.

Să fim mai expliciți.

Este drept că în ultima vreme afacerile bursei scăzuseră simțitor. Congresul meteorologilor de la Stockholm lansase în lume o știre care a produs efectele unei bombe. În primele săptămîni după ce s-a cunoscut reala amenințare a valului de frig, înșiși meteorologii, speriați de consecințele pe care panica le-ar produce în lume, au căutat să atenueze efectele acestui șoc. În interviurile din presă și radiotelevizate, în reportaje și în articole, în conferințele de popularizare, ei au prezentat chestiunea valului de frig ca un fenomen în orice caz nu într-atît de îngrijorător pe cît s-a crezut.

Dar în curînd știrile și reportajele publicate de la fața locului începură să dea de gîndit opiniei publice. Corespondențele primite confirmau înaintarea constantă și concomitentă a valului de frig în emisfera australă. Primii refugiați trebuiră să se deplaseze la rudele sau cunoscuții lor mai din nord, iar zvonurile împrăștiate cu această ocazie se întinseră cu mare repeziciune. Faptul că meteorologii nu puteau da nici o explicație plauzibilă din punct de vedere științific sporea confuziile și temerile.

Ca să contracareze influența acestei psihoze, unii publiciști începură să scrie articole și să țină conferințe în care se străduiau să convingă publicul, făcînd „un istoric al tuturor sfîrșiturilor pămîntului" prezise pînă atunci, că această gogoriță nu e „nouă sub soare" și că în fiecare secol de cînd există omenirea s-au găsit profeți care să prorocească sfîrșitul ei.

În unele țări din America și Europa, marii afaceriști n-au lăsat să le scape acest senzațional prilej de îmbogățire. Astfel editorii lor au reeditat cărți de mult uitate: „Sfîrșitul lumii" de Camille Flammarion, „Cataclismul" de Upton Sinclair... etc.

Edițiile acestea s-au epuizat ca pîinea caldă, deși aveau tiraje uluitoare.

Casele de filme nu s-au lăsat mai prejos. Întîi au adaptat pentru

[1] Captarea bunăvoinței.
[2] Remiză ce se percepe la jocurile de noroc de la jucători.

ecran respectivele opere, apoi scenariştii au compus filme noi pe tema aceasta.

Scriitorii cu renume fură captivaţi de idee şi garantară cu semnătura lor tot felul de nuvele şi romane fantastice pe această temă. Ideea sfîrşitului lumii deveni prezentă în teatru, în muzică, în sculptură ca şi în pictură de altfel, iar în balet, grandioase înscenări simbolice pline de expresivitate ritmică şi captivante ca spectaculozitate tratară acelaşi subiect cu multiple posibilităţi scenice.

Moda fu şi ea influenţată. Marile case lansară ultimul model de rochie „pelerina morţii" şi ultima creaţie pariziană fusta „faldurile frigului". Bărbaţilor li se recomanda ceva practic: demiul „antiger", croit special contra apropiatului val de frig.

În magazinele de jucării se vindea pentru copii o piesă care pînă nu de mult nu exista decît la muzeele arheologice: amnarul cu cremene — „ca să se înveţe din vreme cum să facă focul cu mijloace primitive", glăsuiau instrucţiunile cu „modul de întrebuinţare" puse alături.

Dar valul de frig nu ştia de glumă!

El înainta mereu cu fatala şi constanta sa viteză, urcînd încet, dar sigur, mereu mai spre nord.

La început, nu cu toată convingerea, dar mai pe urmă din ce în ce mai convinse, academiile luară în discuţie problema valului de frig. Membri marcanţi făceau tot mai des „comunicări" în legătură cu această chestiune, iar cînd tomurile destul de numeroase publicate nu mai satisfăcură pe specialişti se creă un „Institut de eschimologie" cu sediul într-un arhipelag din Marea Baffin, unde cercetători din lumea întreagă îşi dădeau concursul pentru a studia la faţa locului viaţa eschimoşilor. Scopul acestor studii era „cunoaşterea metodelor primitive de luptă contra frigului sau de acomodare la ger".

Cu această ocazie, unii cercetători ştiinţifici mai tineri făcură şi imprudenţe: şapte din ei pieriră îngheţaţi, şi numele lor va figura întotdeauna printre primele victime jertfite molohului acestuia — valul de frig. Mai tîrziu experienţa locuitorilor din aceste regiuni fu atît de preţuită, încît trei eschimoşi şi doi laponi deveniră membri onorifici ai academiilor din Berlin şi Madrid, în semn de mulţumire pentru serviciile aduse uneia dintre cele mai noi ştiinţe ce luase fiinţă pe lume: „frigologia".

Dar cea mai răsunătoare ştire a fost înfiinţarea societăţii pe acţiuni „Venus & Co.", ultima „afacere în stil mare a capitalismului".

Un grup de „oameni de afaceri" dădură dovadă de „spirit comercial" şi de „iniţiativă creatoare" — cum specifica prospectul — punînd bazele sus-numitei societăţi anonime pe acţiuni cu scopul de a „coloniza terenurile virgine din planeta Venus cînd pămîntenii vor porni exodul, goniţi de valul de frig de pe ultima bucăţică de pămînt necotropită de linţoliul de gheaţă".

Societatea vindea parcele de teren în Venus tuturor doritorilor de proprietate particulară extraterestră. Preţul nu era exagerat: un dolar hectarul.

Afacerea, deşi denunţată de presă ca fiind cea mai crasă escrocherie a secolului, luă o amploare extraordinară. Oamenii se încăpăţînau să cumpere „castele în Spania" — cum zice un vechi proverb spre a desemna iluzii deşarte. Acţiunile societăţii creşteau ameţitor. Nimeni nu voia să le dea din mînă.

O altă serie de „oameni de afaceri", mai întreprinzători decît

primii, lansară o afacere *și mai formidabilă : societatea de asigurări* „Terra". Pentru o sumă intr-adevăr modică, numita societate se obliga să achite contractantului unei astfel de asigurări costul integral al loturilor extraterestre in cazul că proprietarul lor le va pierde !...

Afluența in primele zile cind s-au *deschis ghișeele* de asigurare a fost atît de mare incit s-a dublat numărul contoarelor automate de contractare in toate sucursalele principale din marile orașe ale Americii.

Față de această stare de lucruri, a socotit potrivit și padre Michele să intervină. Predicile sale fulminante începură să vibreze în catedrală îndemnind credincioșii la pocăință și cumpătare și la pregătirea pentru apropiata — mai mult ca oricînd — „clipă de apoi".

În aceste împrejurări este explicabil — desigur — de ce „cutia milei" se umplea vertiginos, iar padre Michele se gîndea serios s-o golească de două ori pe zi, nu o dată ca pînă atunci.

CAPITOLUL XII

Al cărui titlu poate fi și „cherchez la femme" *

— Inchipuiți-vă pentru ce m-a chemat Machiavel ! intră Madeleine îmbufnată in sala de mese luînd loc alături de meseni.

— Deocamdată ia o porție de spaghete, că pe urmă se răcesc și nu mai fac doi bani ! o sfătui don Rodrig Duarez, iar Martin Stevenson, canadianul, îi și împinse o farfurie cu macaroane în față.

— În orice caz, e cam nepoliticos individul ! Putea să te rețină la masă ! sublinie malițios Jimmy mecanicul.

— Ba, drept să spun, începu Madeleine să înfulece din spaghete, cred că tocmai faptul că nu m-a invitat la masă a fost supremul lui gest de gentilețe. In fond n-a vrut cine știe ce mare lucru : să *fac un glob terestru cu* un diametru *de trei metri* pe *care să* reprezint toate țările din lume.

— Ce idee ! se miră excowboyul. De cind i-a venit chef de jucăria asta ?

— Nu-i pentru el, e pentru guvernator !

— Iar cu „gogorița" asta : guvernatorul ! se înfurie Duarez.

— Nu, răsuci Madeleine spaghetele pe furculiță, există realmente un guvernator !

— L-ai văzut ? se interesă canadianul. Dacă ai reușit să-l vezi, meriți încă o porție de spaghete.

— Nu, dar a vorbit cu mine prin microfon. Mi-a dat lămuriri cu privire la globul terestru, cum să i-l fac.

— Nu cred in povestea cu guvernatorul, făcu comandantul un semn dezaprobator. Ce nevoie este aici de un guvernator ? La ce bun ? Pe cine reprezintă el și in numele cui guvernează ?

— *Ba există ! Și,* judecînd *după vocabularul și felul lui de exprimare*, se pare că-i un om cultivat... chiar spiritual.

— Cîte poate observa o femeie și cît de repede ! filozofă Chandra Rajipur în timp ce se ridica de la masă.

— De altfel Machiavel mi-a spus de mult că guvernatorul are nevoie de un geograf, adăugă Madeleine.

---

* Cherchez la femme ! = caută femeia ! zicătoare franceză cu accepția : o femeie este întotdeauna pricina.

Apoi către Andrei Bujor:
— Să nu pleci! Am să-ți vorbesc ceva!
Rînd pe rînd, ieșiră toți comesenii. In cele din urmă nu mai rămăseseră decît Madeleine și telereporterul.
— Andrei, își apropie profesoara scaunul, avea dreptate Rajipur că o femeie observă multe. Știi pe cine am avut prilejul să zăresc la Machiavel? Pe fata aceea a profesorului Saratoga, care a dispărut — știi tu — răpită de indieni, în vreme ce ședea pe un șezlong în poiană, încă din primele zile ale aterizării forțate a „Meteorului".
— Pepitta?
— Da! Și mă mir că nu ești prea surprins. De altfel ea însăși s-a strecurat pînă la mine, cînd am rămas singură în cameră spre a face unele măsurători, și ce crezi că m-a întrebat în primul rînd? De tine! îl amenință Madeleine șăgalnic cu degetul. Apoi m-a rugat să te aduc mîine cu mine printre lucrători. Neapărat! M-a implorat chiar. Dar în același timp m-a conjurat ca nu cumva să scap cuiva o vorbuliță. Ștrengarule! rîse profesoara aprinzîndu-și o țigară. Vă cunoașteți mai de mult?...
Apoi ridicîndu-se:
— Așadar, mîine la 8, mergem la lucru, da?

*
* *

In sfîrșit, clipa mult așteptată sosi.
O slujnică deschise ușa și, făcînd cu degetul arătător un gest discret, chemă pe Andrei la ea.
Madeleine nu scăpă nimic din toată scena, dar se prefăcu că n-a băgat de seamă. Iar cei doi tîmplari și vopsitorul nu acordară nici o importanță acestui fapt.
Tăcut, Andrei o urmă pe slujnică.
Nu străbătu decît un scurt culoar. În dreptul unei uși, o mînă îl trase încetișor pe telereporter înăuntru.
— Signorina, ce bine-mi pare!
— N-avem timp de pierdut. Machiavel a coborît deocamdată în puțul F, cel mai adînc puț al minei. O să treacă cel puțin o oră pînă se va reîntoarce. Te-am chemat pentru că trebuie să ne grăbim...
— Tocmai...
— Trebuie să intrăm prin orice mijloace în comunicație cu restul lumii!
— Pol-city are o instalație de radio puternică, dar ce folos...
— Nu! Pe calea aceasta nu-i posibil.
— Și de-ar fi, signorina, ce poziție indicăm? Cunoaștem noi coordonatele acestei oaze?
Pepitta își înveli înfrigurată umerii cu șalul:
— Da: Polul Sud. Aproape de polul geografic! Latitudine 88°15'; longitudine: 60°47'18" vest de Greenwich.
Andrei își notă repede datele într-un carnețel, apoi închizîndu-l:
— Sper că sînt exacte!
— Precise! făcu Pepitta un gest liniștitor cu mîna. Dacă iscoadele lui ar afla ceva, Machiavel și-ar pierde orice încredere în mine.
— Signorina, de ce nu căutați să vorbiți cu guvernatorul? Poate...
— Guvernatorul? clătină negativ Pepitta capul. Guvernatorul e mai pornit decît Machiavel!

— De unde știți?

— Judecă și dumneata: știi că Machiavel a jefuit împreună cu un inventator o bancă. Ți-am spus asta, nu? Ei bine, „guvernatorul" e chiar inventatorul!...

— Aha! rămase Andrei pe gînduri. Și cum de a ajuns aici guvernator?

— I-a unit același sentiment: ura împotriva semenilor lor. Și unul, și altul fuseseră adînc loviți de nedreptățile societății în mijlocul căreia trăiau. Machiavel într-un fel, inventatorul într-alt fel. Machiavel dorea să se răzbune pe albii care i-au decimat neamul, iar inventatorul, scîrbit de șicanele ce i se făceau și din pricina cărora nu-și putea realiza invenția, nu avea alt fel decît să plătească cu aceeași poliță nedreptățile ce i s-au făcut. Inventatorul, de fapt, datorită acestor nedreptăți și șicane, a devenit un paranoic. Cînd Machiavel, speculînd situația, i-a sugerat „un plan grandios", bietul nebun l-a acceptat bucuros pentru că-i dădea satisfacția mult dorită. Machiavel i-a propus, nici mai mult, nici mai puțin, să construiască cu banii furați o mașină uriașă de produs frig și să distrugă cu ea omenirea...

Andrei se dădu un pas îndărăt. Instinctul de reporter se trezise imediat în el. Mașinal scoase carnețelul din buzunar, dar Pepitta i-l vîrî înapoi:

— Nici o urmă, e mai bine așa!...

Apoi, după o pauză:

— Ei bine, la Polul Sud s-a instalat această mașină infernală prin care doi demenți vor să distrugă o omenire spre... a crea alta mai bună. Căci inventatorul, naiv ca orice savant, își închipuie că e în puterea sa să facă acest lucru.

— Dar este extraordinar! Am aflat azi una dintre cele mai senzaționale știri din cariera mea de telereporter. Am plecat din țara mea ca să filmez scene din înaintarea unui neobișnuit val de frig ce pornise de la Polul Sud... Și iată că am dezlegat misterul valului de frig... Și-l aflu din gura unei femei care nu e nici meteorolog, nici detectiv și nici ziarist... Ah, de ce nu sînt acum la București! Ce reportaj formidabil aș trînti, signorina, o apucă el de umeri. Trebuie să fugim de aici, să scăpăm... Mîine evadez, fug, încerc iar să străbat pustiul de gheață. Trebuie să ajung, să...

Pepitta îl privi îngăduitoare, zîmbind:

— Liniștește-te, signor! A doua expediție de salvare nu va mai porni după dumneata...

Andrei coborî privirile, strîmtorat:

— Vă datorez viața, iertați-mă!

— Nu-i vorba de asta, se împotrivi Pepitta, dar îmi ești prea necesar ca să riști o tentativă lipsită de orice șansă. Trebuie să găsim ceva mai sigur...

— Să aruncăm în aer mașina infernală!

Pepitta zîmbi iar cu o nuanță aproape ironică:

— Am sări și noi în aer o dată cu ea! Mașina aceasta e instalată într-un luminiș, nu departe de aici. Seamănă cu o ciupercă uriașă și are două ciuperci mai mici lîngă ea.

— Am văzut-o în pădure din prima dată!

— Funcționează pe baza energiei nucleare produse de dezagregarea atomilor de uraniu. A fost instalată aici pentru că aici sînt cele mai bogate zăcăminte de uraniu din lume. Ciuperca cea mare

lansează unde concentrice de frig care încetul cu încetul vor transforma *întregul glob terestru într-un sloi de gheață. Cînd* actuala civilizație și omenire vor pieri, Machiavel și inventatorul vor începe construirea altei societăți mai bune...

— *Uluitor! șopti Andrei înfrigurat.*

— Machiavel îmi face concesia de a-mi oferi coroana de... regină și întemeietoare a noii dinastii ce va guverna lumea, dinastia *lui „Gheară de pumă I" din tribul „Foca albă", își strînse* Pepitta șalul mai tare pe *umeri.* Închipuie-ți ce șansă unică pentru o strănepoată a Evei! surise ea căutînd să facă haz de necaz.

Apoi scuturîndu-și minunatul păr negru:

— Pe voi, cei de aici, vă va extermina, căci lumea trebuie repopulată numai cu sînge curat patagonez.

— E atît de fantastic, signorina, încît mă tem că reportajul meu nu va fi crezut! murmură Andrei.

Apoi dîndu-și seama de realitate:

— E mai grav decît și-ar fi putut închipui cineva. Dar permiteți-mi o întrebare, signorina: de ce nu e frig și aici în oază dacă ciuperca produce frig? Mai ales că ne aflăm la *Polul Sud!*

— Numai ciuperca mare produce frig. Cele două mai mici produc... căldură. Căldura e generată pe baza acelorași principii nucleare. Ciupercile mici focalizează razele solare și le răspîndesc numai pe teritoriul oazei. De fapt numai una dintre cele două ciuperci mici funcționează, cealaltă fiind de rezervă în cazul defectării primei. Căci orice încetare în activitatea acestui aparat ar duce la înghețarea rapidă a oazei. Machiavel și inventatorul ar cădea primii victime ale monstruoasei lor fărădelegi.

— Aici trebuie să ne îndreptăm lovitura, signorina!

— Să mai reflectăm!

— Dacă am face grevă? Dacă n-am mai intra în mină?

Pepitta își clătină negativ capul:

— E drept că Machiavel a pus mîna pe aeronava noastră în primul rînd pentru că avea nevoie de brațe de muncă, căci o parte din patagonezii care lucrau în mină au murit la început intoxicați de emanațiile radioactive, pînă ce costumele de protecție au fost bine puse la punct. Dar acum are rezerve de uraniu berechet. Aici, unde e oaza, a fost un crater de vulcan. În acest loc au instalat întîi ciuperca mică dătătoare de căldură. Vegetația pe care o *vezi e recentă.* Ea a crescut așa de repede datorită unor emanații radioactive ale pămîntului ce a fost scos din mină cu ocazia săpăturilor. Acum cîțiva ani aici nu era decît pămînt sterp, rocă aproape goală acoperită de *puțin* mușchi...

— Ați aflat lucruri extraordinare, signorina! Ce întîmplare să cădem tocmai noi în capcana asta!

— *Au pus mîna* pe *„Meteorul" nostru și nu* pe *altul fiindcă, în* afară de mîna de lucru, aveau nevoie și de faună..., pentru repopularea pămîntului. Căci, întocmai ca legendarul Noe după potop, cei doi *intenționează să răspîndească în lume după distrugerea ei și* animale, nu numai oameni...

Lui Andrei îi veni deodată s-o întrebe:

— *Ați aflat multe, signorina. Dar despre tatăl dv. n-ați aflat* nimic? Pentru noi e evident că nu fiarele cvadripede, ci... cele bipede l-au răpit...

Pepitta încetă să-l mai privească pe Andrei *în față. O paloare*

bruscă i se întinse pe obraz. Miinile începură să tragă nervos de franjurile şalului.

Telereporterul, observîndu-i emoţia, interveni :

— Scuzaţi, signorina, ştiu că v-am răscolit o adîncă durere... Dar credeam că... în sfîrşit... speram că... poate...

— Pentru azi este de ajuns, îi întinse ea mîna. Să nu ne surprindă cineva ! Se retrase grăbită.

Andrei porni şi el înapoi, pe culoar, vizibil indispus de gafa ce-o făcuse răscolind amintiri triste bietei fete.

Cînd reveni în camera de unde plecase, Madeleine îi aruncă o privire de complice, un amestec de ironie şi interes.

Mai trebăluiră un timp în tăcere, apoi cei doi tîmplari plecară să-şi aducă nişte unelte, iar vopsitorul ieşi să fumeze o ţigară.

Madeleine ardea de curiozitate, dar juca mai departe rolul femeii discrete.

Andrei se amuză un timp s-o tachineze prin muţenie. În cele din urmă se simţi totuşi dator să vorbească :

— De ce naiba îşi face guvernatorul globul ăsta imens ? se ridică el în picioare dintr-un colţ unde măsurase ceva.

Profesoara însă nu se grăbi să-i răspundă, socotind că prin prelungirea jocului o să-l aţiţe să fie mai vorbăreţ. Ceea ce se şi întîmplă, căci Andrei, strîngînd panglica metrică, veni spre ea şi-i spuse :

— Madeleine, am aflat lucruri importante azi... Pepitta crede că n-ar trebui să le afle şi ceilalţi. Părerea mea este însă că există aici un pumn de oameni care ştiu şi pot să ţină un secret...

Madeleine îi răspunse clipind îngăduitor, ca şi cum ar fi vrut să-l asigure de complicitatea sa protectoare.

Telereporterul începu să-i relateze pe şoptite cele discutate cu argentineana. Pe măsură ce înainta în explicaţii, Madeleine îl privea cu alţi ochi şi pînă la urmă rămase chiar cu aerul unei persoane care se simte ruşinată pentru faptele năstruşnice puse în seama altuia :

— De cînd susţineam eu că ne aflăm la Polul Sud ! spuse ea la sfîrşit. Dar un lucru nu înţeleg — şi păcat că n-ai întrebat-o — de ce n-a dat peste oaza aceasta nici unul dintre avioanele care desigur că au fost trimise în căutarea noastră din momentul cînd s-a anunţat dispariţia „Meteorului" ? Încolo multe lucruri se explică acum. Vezi, de aceea pădurea de aici e lipsită de faună, şi în special de insectele, păianjenii şi muştele care roiesc în regiunile tropicale, pentru că oaza aceasta e mult prea tînără ca să fi avut timp să ajungă şi pe aici aceste gîngănii. Dar dacă am fi fost mai atenţi, ne puteam da seama de la început că ne aflăm în regiunea Polului Sud fiindcă în pădure am găsit totuşi muşte, dar fără aripi. Or se ştie că numai aici trăiesc aceste exemplare care s-au adaptat astfel vînturilor extrem de puternice ce bîntuie în regiunea Polului Sud.

— Trebuie să ne organizăm, Madeleine ! Oare alţi albi n-or mai fi pe aici ? aruncă Bujor priviri scrutătoare în jur. Instalaţiile acestea moderne din Poi-city le-or fi ridicat numai patagonezii ? Cred că-i imposibil. Ei n-au cunoştinţele tehnice necesare.

— Poate că au lucrat şi tehnicieni albi, dar dacă Machiavel i-o fi lichidat tocmai ca să nu divulge...

— Şi ce naiba o fi avînd nevoie guvernatorul de globul ăsta terestru ? schimbă Andrei vorba cînd vopsitorul reintră în cameră. Apoi pe şoptite :

— De miine vom forma o nouă echipă de lucrători. In ea ii vom strînge pe toţi bunii noştri prieteni: comandantul, mecanicii, canadienii, bătrînul excowboy, Rajipur... Este bine să fim pe cit putem toţi la un loc.

CAPITOLUL XIII

In care reapare un individ a cărui purtare intrigă întotdeauna

In ziua de 16 noiembrie 1979, pe la ora 10,30 dimineaţa, trecătorii grăbiţi ai Clujului nu luară seama la femeia în mantou gri ce trecea cu paşi rari prin faţa statuii lui Matei Corvin.

Oricine ar fi privit-o cu puţină atenţie ar fi observat insă că *tînăra în mantou gri, cu mersul elastic şi gleznele fine, era pradă* unei profunde răscoliri interioare. Lupta din sufletul ei s-ar fi putut ghici de altfel şi după ochii înlăcrimaţi cu care se prefăcea că priveşte indiferent monumentul din faţa ei.

După ce trecu de citeva ori agale prin faţa statuii, după ce privi de repetate ori ceasornicul de mină, se hotări în sfirşit să plece mai departe.

Paşii ei o duceau maşinal spre casă. Cind deschise uşa apartamentului, doi copilaşi o intimpinară sărindu-i de git.

— Mămico, bine c-ai venit! Te-a căutat cineva la telefonul-televizor şi a spus c-o să mai revină.

Intr-adevăr nici nu-şi scoase bine mantoul că sunete armonice de harfă vestiră tonul apelului binecunoscut al telefonului-televizor.

— Alo! Dv. sînteţi Isabela Bujor? Incintat să vă cunosc... Aici Igor Savciov din Verhoiansk.... Bună ziua! Am călătorit de la Paris la Rio de Janeiro împreună cu soţul dv...

Isabela simţi o împunsătură în inimă. Azi doar se împlinea anul de cind Andrei Bujor ii fixase intilnirea in faţa statuii lui Matei Corvin spre a imortaliza în policromoreliefofotografie cei unsprezece ani de căsnicie...

Telefonul acestui necunoscut ii răscolise mai rău durerea.

— Şi eu am fost unul dintre pasagerii de pe bordul „Meteorului" în ziua fatală, reluă Igor. Regret mult cele întimplate, stimată doamnă...

Urmă o pauză. Se vedea că Igor vrea să spună ceva, dar nu găseşte *cuvinte potrivite*. In cele *din urmă se decise:*

— Eu... Mă rog... Poate vi se pare curios, dar aş vrea să vă cunosc personal... Aş avea să vă comunic citeva lucruri importante.

— Din partea soţului meu? se miră Isabela.

— Nu, din partea mea, dragă doamnă!

— Nu ştiu ce aţi putea să-mi comunicaţi...

— Oh, nu vă cer prea mult. Soţul dv. mi-a spus că sinteţi sociabilă şi...

— Ce-l mai amestecaţi şi pe el in chestiunea aceasta?

— Dacă vă voi comunica ceva cu privire la soţul dv., veţi primi să ne intilnim?

Isabela simţi că-i bate inima din ce in ce mai tare:

— Dacă-i adevărat că...

— Nici vorbă! N-o să vă pară rău, vă asigur! Atunci pe duminică în sala de aşteptare a aerodromului Băneasa. Sosesc cu cursa de Paris, la ora 14.

CAPITOLUL XIV

In care se pare că eroii noştri nu prea au noroc

In dormitor la Pol-city, lumea se pregătea de culcare. Oamenii, obosiţi de munca istovitoare din mină, stăteau pe marginea paturilor sau se duceau şi veneau de la spălător. În curînd, rondul le va inspecta dormitorul; ca de obicei, unul cîte unul, oamenii vor mai căsca, se vor mai întoarce pe o parte sau pe alta şi apoi vor cădea în somnul adînc şi odihnitor al celor trudiţi.

De mai bine de un an, foştii pasageri ai „Meteorului" lucrau în minele oazei de la Polul Sud. De cînd Andrei Bujor aflase misterul lui Pol-city, grupul nestrămutaţilor săi prieteni se frămîntau să găsească o ieşire, dar soluţia nu era uşor de aflat. Era acum clar pentru el că lucrau spre a asigura cu uraniu instalaţiile ciupercii uriaşe de produs frig. Ştiau scopul monstruos pentru care se construise ciuperca: distrugerea întregii lumi. Ceea ce era mai tragic era faptul că, deşi cunoşteau toate acestea şi-şi dădeau prea bine seama că şi el, prin munca lor, contribuie la desăvîrşirea oribilului plan descreierat al celor doi maniaci, nu puteau în nici un fel împiedica desfăşurarea lui.

In ziua cînd fu gata marele glob terestru construit pentru guvernator, Madeleine a avut neplăcuta surpriză de a afla şi la ce slujeşte acest glob; pe el Machiavel urmărea înaintarea continuă a valului de frig. Era suficient să apese pe un buton, şi o calotă glisantă de material plastic alb se lăţea de la Polul Sud, treptat, spre ecuator. O maşinărie de ceasornic, minunat pusă la punct, mişca în aşa fel obloanele calotei încît alunecarea lor putea fi reglată după voinţă, calota acoperind globul exact pînă la latitudinea dorită. In orice moment, deci, siniştrii conducători ai oazei puteau să aibă satisfacţia contemplării lumii cotropite de linţoliul rece al gheţii.

A fost, de altfel, o zi de mare triumf pentru Machiavel ziua cînd a „inaugurat" această „mică distracţie" — reprezentare concretă şi convingătoare a diabolicei lor acţiuni.

Pe faţa sa pergamentoasă se întinse un rînjet de totală satisfacţie la vederea calotei care acoperise aproape întreaga emisferă australă, oprindu-se nu departe de tropice.

Machiavel, văzînd-o palidă pe Madeleine, rînji:

— Ţi-e rău, madamme? Ai lucrat cam mult în ultima vreme la acest glob, dar eu îţi aduc complimentele mele. E o capodoperă! N-ai scăpat nici o insuliţă, nici un atol. Ai păstrat proporţiile exacte chiar la scara asta neobişnuită. Sînt mulţumit. Îţi acord două săptămîni concediu!

Madeleine ar fi avut poftă să-l plesnească sau să-i arunce cu ceva în cap, dar socoti că s-ar putea da de gol arătînd că ştie mai multe lucruri decît îşi închipuie Machiavel şi de aceea, înfigîndu-şi unghiile în palme, se abţinu de la orice ripostă.

Tovarăşii ei rămaseră de asemenea extrem de afectaţi cînd fură puşi de ea în curent cu situaţia.

— E mult mai grav decît ne-am închipuit, spuse don Rodrig. Şi nu înţeleg de ce stă omenirea cu mîinile în sîn? E revoltător! se indignă el ca de obicei.

— Dar tot atît de revoltător e faptul că şi noi stăm cu mîinile încrucişate! spuse comandantul. Andrei, se adresă el telereporterului, cred că Pepitta trebuie să acţioneze cu mai multă hotărîre.

— Adică cum ? întrebă Andrei. Am examinat cu ea toate posibilitățile. Greva noastră nu folosește la nimic; Machiavel are rezerve mari de minereu radioactiv. Revolta noastră ? N-avem arme.

Atunci excowboyul făcu un pas înainte:

— Am o fiolă, o scoase el din buzunarul vestei. S-o pună signorina Pepitta în mîncarea lui Machiavel.

Martin Anderson începu să rîdă.

— Ca în literatura de duzină a comicsurilor de pe vremuri! Cum dracu ți-a venit ideea asta bună doar pentru răzbunarea amoroasă a unei muieri înșelate în dragoste!

— La atingerea scopului nu mai stăm să alegem mijloacele, nu se dădu bătut excowboyul.

— Nu-i vorba de asta, interveni Rajipur, dar ce rezolvăm prin otrăvirea lui Machiavel? Abia deșteptăm bănuieli! Guvernatorul va strînge șurubul...

— Trebuie să distrugem instalația ciupercii centrale. Scopul nostru nu e lichidarea unuia sau altuia dintre cei doi paranoici, ci să scoatem din uz instalația de produs frig, luă iar cuvîntul Madeleine.

— Inima acestei instalații e sala reactorului principal din ciuperca centrală, vorbi Andrei Bujor. Din păcate numai un specialist poate cauza o blocare mai îndelungată a acestui reactor.

— Să-l aruncăm în aer! propuse tumultuos don Rodrig.

— Crezi că un reactor atomic se aruncă în aer cu dinamită, cum ai face cu un pod sau cu o clădire? dădu din umeri comandantul. Nu uita că o dată cu el am face și noi „explozie" prin energia radioactivă ce s-ar dezlănțui în acest caz. Și pe urmă, fie și așa: dacă e vorba de un scop nobil, viața noastră nu contează. Dar o instalație cu puterea acesteia dacă explodează ar putea produce — cine știe — distrugerea instantanee a întregului pămînt cu toată suflarea de pe el... Adică tocmai ceea ce vrem noi să împiedicăm.

— E clar, dădu canadianul aprobativ din cap, asemenea mijloace extreme nu-s preferabile.

— Cred că efortul nostru trebuie să se îndrepte momentan în a semnala restului lumii locul exact de unde pornesc catastrofalele valuri de ger, conchise Madeleine. Dacă ar ști dincotro vine primejdia, omenirea ar putea s-o combată. Se vor găsi mijloace tehnice superioare care să contracareze acțiunea mașinii de produs frig. Cred că dacă putem semnala aceste lucruri omenirii, sîntem pe jumătate salvați, și noi, și ei. Sînt convinsă că aici e cheia problemei. Nu vedeți că cea mai mare grijă în Pol-city e să fim cît mai izolați de restul lumii? Dac-am construi un aparat de radioemisiune cu care să încercăm legătura cu restul lumii? Telegrafiștii d-tale nu ne-ar putea ajuta? se adresă ea comandantului.

— Uiți că aparatele noastre de radioemisiune și recepție de pe „Meteor" au fost blocate tocmai de instalațiile de la Pol-city din momentul în care am intrat în zona lui de ghidaj? Și apoi crezi că Machiavel n-are aparate de înregistrare a unor eventuale emisiuni „clandestine" transmise din Pol-city?

— Ce n-aș da ca oaza aceasta să fie înconjurată de un ocean! declară canadianul oftînd. Am fi aruncat o sticlă cu coordonatele insulei, iar curenții apei ar fi dus-o poate în mîinile... Ah, strigă el deodată, și-și chemă tovarășii aproape. Am o idee...

Cercul se strînse.

— Îmi amintesc că în pădure am văzut ghighirițe polare...

— Spuneai că vin din Groenlanda...
— Exact! Ele migrează de acolo; in fiecare an fac ruta aceasta dus-întors. În curind ghighiriţele vor migra in nord...
— Ei şi? *Vrei să ne urcăm în spinarea lor ca* Nils Holgerson [1], care a zburat cu gîştele sălbatice! il zeflemisi don Rodrig.
Canadianul ii aruncă o privire nu tocmai plăcută:
— *Ai cam multă imaginaţie...* Eu sint mai modest in privinţa asta. Mă gîndeam să prindem citeva bileţele de aripile sau piciorușele ghighiriţelor, poate vor cădea în miini bune!
Din privirile celor de faţă se vedea că ideea lui Martin surîdea tuturora.
A doua zi, canadianul şi excowboyul se furişau prin pădure indeletnicindu-se cu o ocupaţie copilărească: puneau prin copaci laţuri de prins păsărele. Numai *Pepitta şi Madeleine ştiau cîte fire îşi smulseseră din frumosul lor păr ca să aibă cei doi din* ce *face prinzători!*
Dar rezultatele nu fură pe măsura aşteptărilor: abia prinseră trei ghighiriţe intr-o săptămînă. Se pare că păsările nu erau proaste şi rupeau laţul cu ciocul.
— Ne-ar fi trebuit păr din coadă de cal! Cu asta făceam treabă în copilăria mea..., conchise Martin.
Madeleine zîmbi:
— Dac-aş avea puteri ca-n poveste, mi-aş preface părul intr-o *coadă stufoasă de cal!*

* * *

In acea seară urma să dea drumul ghighiriţelor prinse. Pregătiseră biletele:
„Către orice om de bine!
Valul de frig ce amenință omenirea e produs de o instalaţie corespunzătoare funcţionînd la Polul Sud (lat. sud. 88°15', long. vest. 60°47'18"). Predaţi acest bilet autorităţilor.
Grupul pasagerilor de pe bordul
«Meteorului» dispărut la 16.XI.1978."
Ghighiriţele erau ţinute de canadian intr-o ladă sub pat. După ce rondul îşi făcu obişnuita inspecţie, iar oamenii începură pe rînd să adoarmă, citeva umbre se strecuraseră tiptil printre paturi, adunîndu-se în spălătorie.
— Le-ai *adus? întrebă* pe şoptite Andrei.
— Le am in sin, sub pijama! răspunse Martin. Nici n-au ciriit bietele păsări.
— *Iată tubuleţele cu bileţelele respective! le înmînă Madeleine.*
In acest moment, o umbră apăru la fereastră şi o voce reţinută şi speriată şopti:
— Pst! Alo! Andrei! Madeleine! Aici sinteţi?
— Da, signorina! Dăm drumul ghighiriţelor! se apropie Andrei cu o pasăre de fereastră.
— Nu daţi drumul nici unei păsări! şopti Pepitta grăbită. Intoarceţi-vă in dormitor imediat!
— De ce, signorina? se apropie şi *Don Rodrig de fereastră. Nu* văd de ce...

---

[1] Un copil. *Eroul povestirii „In lumea basmelor"* de Selma Lagerlöf.

— Andrei, il apucă Pepitta de braț strecurîndu-și mîna prin fereastră, te implor, renunță!... Sînt pe urmele voastre... Am riscat totul ca să vin să vă vestesc...

In clipa aceea, in prag apăru Machiavel insoțit de o gardă.

— Bună seara, amicii mei! ii zeflemisi el. Ce parloar potrivit ați găsit ca să vă schimbați impresiile! Și dv. signorina, dacă aveți nevoie de un braț protector, ați făcut o alegere greșită. Individul a cărui mînă ați strîns-o adineauri e mult inferior dv.

Buimăciți, Andrei și Pepitta abia atunci își dădură seama de gravitatea situației; Machiavel i-a văzut împreună!

Pepitta suspină și-și trase mîna.

Andrei nu știa ce să facă cu pasărea pe care o ținea la piept. Madeleine Marquand vru să inghită tubulețele cu bilețele, dar Machiavel o zări:

— Fii cuminte, madamme! o împiedică el și, răsucindu-i brațul, i le luă din palmă.

Apoi ironizînd-o:

— N-ai dumneata atîtea fire de păr in cap cîte păsărele sînt la Pol-city!

Intre timp ridică bluza pijamalei canadianului:

— Numai atîtea? făcu el pe deziluzionatul. Și intorcîndu-se spre profesoară:

— Merita oare să „chelești" pentru cîteva sărmane păsărele? De ce nu mi-ai spus mie? Iți dădeam eu și papagali, și sticleți, și pițigoi, și tot ce vrei.

Pe urmă desfăcu un tubuleț:

— Aha, aveți chef de corespondență? rînji el și citi în fugă un bilețel.

— Perfect! indoi el bilețelul și-l puse înapoi in tub. Se cunoaște că aveți o profesoară de geografie printre voi! Coordonatele lui Pol-city sînt exacte! Felicitările mele!

Deodată însă făcu doi pași și se propti in fața lui Andrei. De pe chipul lui Machiavel căzu masca prefăcătoriei. In ochii săi se citeau acum ură și perfidie:

— Și dumneata, făcu un gest nerăbdător cu mîna către telereporter, faci pe prim-amorezul? Nu crezi că ți-ai ales o parteneră care nu-i de nasul dumitale?

Pepitta dispăru de la fereastră. Probabil o luaseră oamenii lui Machiavel sau fugise, ceea ce era tot una, fiindcă de ei tot nu putea scăpa.

Andrei răsuflă adinc. Se simțea ca și cum ar fi avut un căluș in gură. Se temea să spună ceva ca să nu descopere față de patagonez indicii pe care acesta nu le cunoștea. Se hotărî să rămînă mut. Socotea că-i tactica cea mai bună deocamdată.

Machiavel își zburli mustața:

— Am să-ți dau un amor, să nu-l poți duce!

Făcu un pas înapoi, și privirile ii căzură asupra excowboyului:

— Ți-ai uitat meseria, bătrîne! De ce n-ai șters „urmele"?

Și scoțînd din buzunar un pumn de lațuri de prins păsărele:

— Ați umplut toți copacii și le-ați lăsat acolo ca să vadă toată lumea ce a inceput să crească în pomi la Pol-city!... Te-ai ramolit, old boy [1]! Ai uitat că ai de-a face cu „pieile roșii".

[1] Termen familiar: bătrîne (lb. engl.)

În cele din urmă, făcu un gest cu mîna către gardă:

— Conduceți aceste ilustre figuri acolo unde căutau cu luminarea să ajungă și nu găseau cum!

*

* *

Grupul ieși din spălătorie flancat de garda lui Machiavel și porni spre mină. Intrară în ascensor, dar se opriră pe la jumătatea coborîșului. Machiavel le ură noapte bună și închise ușa ascensorului în urmă-i, iar ei porniră pe o galerie.

De o parte și de alta erau uși. Rînd pe rînd, garda vîra cîte un arestat în celula dindărătul unei astfel de uși.

Cînd fu împins în celulă, Andrei zări la lumina slabă a unui bec electric doi bărbați întinși pe paturi. Cei doi îl priviră cu interes. Andrei îi puse repede în curent cu cele întîmplate. Apoi află și de la ei — cei doi se numeau Dickson și Steinberg — că erau închiși de vreo doi ani, că în închisoare mai zac vreo două duzini de oameni albi, ingineri și tehnicieni, pe care Alvarez y Sevilla i-a momit cu sume mari de bani la început ca să semneze contracte prin care se angajau să lucreze șase luni la minele sale. Au fost îmbarcați pe un avion și duși într-un loc necunoscut — mai tîrziu au aflat că-i Polul —, unde au lucrat la instalarea unor reactoare uriașe. Dickson, de altfel, fusese mai înainte prieten bun cu Sevilla, făcuseră chiar facultatea împreună. Cînd a aflat — căci pînă la urmă ca specialist tot și-a dat seama de scopurile urmărite de Sevilla — era prea tîrziu. Instalațiile, în partea lor cea mai importantă, erau terminate. Atunci s-au dus cu toții la Sevilla și i-au cerut să le dea banii și avionul spre a se întoarce acasă, învinuindu-l că i-a înșelat.

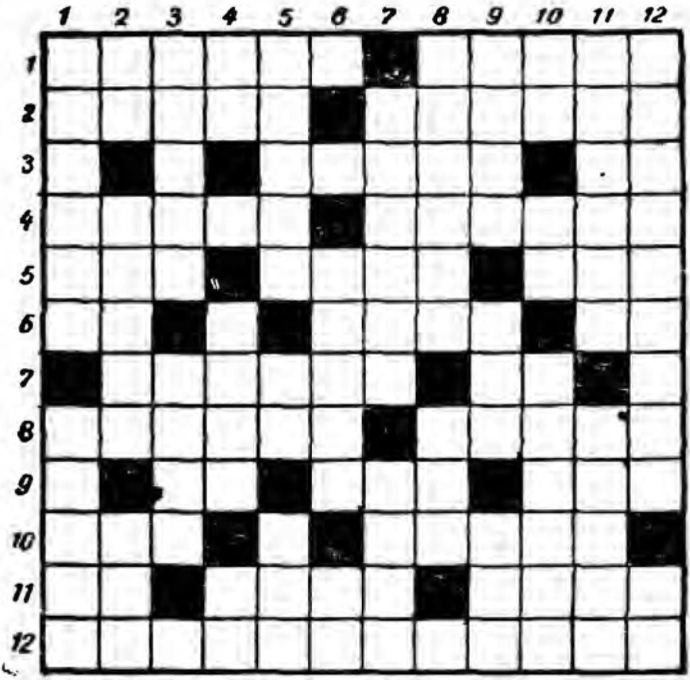
Sevilla s-a prefăcut că le primește condițiile, dar în aceeași noapte i-a arestat și i-a vîrît în celulele unde stau de atîta amar de vreme.

— Întotdeauna am sperat, mărturisi pe un ton amar Dickson, că se va găsi cineva care să dejoace planurile acestui descreierat. Și iată că n-avem noroc!

(Urmare în numărul viitor)

Coperta-desen: ION DRUGA

AUTOMOBILE

ORIZONTAL: 1. Una dintre cele mai cunoscute mărci de automobil. — Un verb care trebuie conjugat zilnic de conducătorii auto, referindu-ne bineînțeles la autovehiculul pe care-l conduc. 2. Aici se fabrică autovehiculele. — Dependințele sau construcțiile anexe ale unei clădiri. 3. Dacă nu ești stăpîn pe el, îți riști viața. — Pronume. 4. „Greșeli" în calculul automobilului. — Nu ai voie să-l folosești noaptea sau cînd treci pe lîngă spitale, școli etc. 5. Din cînd în cînd. — Oprește în loc automobilul. — Cui, foarte des întîlnit la automobil. 6. „M". — Numele mai multor voievozi ai Moldovei. — Risc la început. 7. Intrare monumentală a unei clădiri. — Posed. 8. Avea un rol deosebit în trecut, la vînzarea și cumpărarea automobilelor de ocazie. — Veșnic. 9. „Campion" al curselor de automobil. — Rîu în Elveția. — Nume feminin. 10. Rîu în R.P.R. — Scheletul automobilelor. 11. Prepoziție. — Un prefix foarte des întîlnit la automobile și în special cînd este vorba de bagaje. — Orășel în Franța, vestit printr-un monument ridicat de Henric al II-lea. 12. Automobile grele.

VERTICAL: 1. Se măsoară cu caii. — O marcă de automobil, foarte răspîndită la noi în țară. 2. Un oraș cunoscut datorită unui urășilor. — Pe ea se spală și se gresează autovehiculele. — Animal. 3. Lanț în Munții Apuseni. — Pune în lanțuri automobile. 4. Prepoziție (în Franța). — Țară în Europa, cu o industrie de automobile foarte dezvoltată. — Fluviu în Italia. 5. Cupă mult rîvnită la tenis. — Posesiv. — Ușurează pornirea motorului în special iarna. 6. Diadema regilor Persiei. — Soarele piramidelor. 7. Lichid folosit în cazuri speciale, la motoarele de automobil și foarte des de șoferi. — Boală, care apare în general la bătrînețe. 8. A desface pielea craniului. — Unitate de timp. 9. Dă multă bătaie de cap șoferilor, mai ales cînd este la aprindere. — Fecior în Banat. — ...Paolo, oraș în Brazilia. 10. Măsură de suprafață. — Xenopol Nicolae. — Cea mai mică dintre surori. 11. Savant francez, unul din teoreticienii ciclului de funcționare a motorului de automobil, în patru timpi. — Oraș în Franța, cu o sucursală mare, a fabricilor de automobile Renault. 12. Între roșu și verde. — Pronume.

2012

CLUB

COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare & editor Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
eviigheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coolio
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

APARE DE TREI ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU